

己卯年夏月
王之春書

Ապր. 1.] — Կոչոստանիկով ամեն երեքշաբթի օր — Օհանու 24 Կոմիլ-Մայիս 1846 — Տարեկան գին 10 Ըստորին կ. Թիւրքիա — [1 + Տարեկան

Digitized by Google

ԱՅ պերս հայուսակունցաւ՝ որ Երեք մէջ ցե-
րա թիւնները, Դատորիա, Առափառ ու Դրուժիա միա-
բանութեան ու վերջույցուցն Կառագա ի հայուսակունց-
տութիւնը, որ շատ ասենէ ի վեր ապրաւութեան
ըցն եղած էր, ու առ ին նորէն իր տիրուց Ըստա-
րիաց կայսեր, որ արդէն մինչ 1809 կը արդէր, ու
1815ին՝ առ չի Պողոսիոց ոց թագաւորութեանը
իբրև իիշտասի մը նոյն երեք Տէրութիւնները
իրենց ապրաւ կամքքը Խնկերհաշտութիւն կամ Հա-
սարակապետութիւն ըստ էին:

Ա.Ե ինչ պատճառու աս որոշումը ըստ Են
Ֆեն մեծափառ այսուեր հրովարտակը մանրանան
կը յայտնէ, անոր համար մէնք ալ նոյն հրովարտակը
ահասափէ կը դնենք: ա ելլրանելով միանգանցին
հանդիսութեան եղանակը, որով Վասովիտցւոց կա-
պը երկրին նորէն աէք եւալ:

Սէք Աերդիմանգոս է. չնորհըքն Կատունց
կայսր Հայութիացոց, Թափառու Հունգարուոց ու Ե-
րահեմբայոց, Հինգերորդ ի կոպի պար անուօնն,
թագուար Խարբարդացոց եւ Վենետիկացոց, Կաղմա-
տացոց, Արաւարացոց, Ալառնաց, Կաղխիացոց,
Եղոնիկիացոց, Եթերկեթոց, Ազբիւարա Շառ-
մանցոց, Կուք Լոմարինդիացոց, Ասլիսուրգի,
Ասէրինայ, Ասքինմիիսայ, Կրամիսայ, Վաշինգտոնց,
Կերպանականացոց, Կերպանական Ազբիւարա Շառ-

1809 Հակոբյանի 14 թվ զիշեաւ
կամ խոսակցութեաւ առաջարկ ու

զաքը իր սահմանափը մեր տէրութեանէն բաժնուեցան, ու ան ժամանակուան Ապօստոլոյի դրսութեան արուեցաւ, բայց 1812 ին Եղան պատերազմներուն պատճառաւ, Աստաց գործերէն աւճուերով մեր բարեաց միշտակաց արդանի ի Տէր Հանձուցեալ հայրը Փանէփոկու և ։ Երաւախոյի ու Առաջաց գաշնակից պարունակը Հետ ԱՄԱյիսի (21 Եպիր) 1815 բրած գաշնիքով պատեւ հաստատեցին, որ անկէ Խոպը Գրադաւ սահմանափը, Երեք տէրութեանց պաշտպանութեանը առկ պատս ու անկախ քաղաք մը ըլլույ։ Վահ Կարգաւորութեան համիւնուր ու յայտնի ալ զրաւած պայմանը աս եր որ առ աղջամ Քաղաքը ըլլորութեան չէցը պիտոր ննար, ու պարուտորեալ պիտոր ըլլար, առնենին՝ թէ որ առ երեք պաշտպան տէրութեանց հպատակներէն մէկը հան փախչելու ըլլայ՝ չըլլաչելու, ոյլ իրենց պաշտպանագներուն յանձնելու։

Բայց տասնութից տարբաշն արտօնմափ փորձը՝
լոյսնապես ցըցու ու որ գոզակա իր անկախութեան
պայմանները չկատարեց, հասկա 1830 էւ ի վեր
միօրինակ երեք տէրու թեանց դէմ թշնամութեան
լուսներուն ու Խոսովարներուն ծառոյցից, ու
մերջատէս առ տարի Փետրուարի մ.ջ թափար մը-
եցաւ բանական ու վանակա որ ապաստիռներին
ենրու որուն նևանց զեռ չեր եղան : Ենյագես իր
կառավարութիւնը ու օրբեաւոր սահմանապրո-
թիւնը քակուելէն ու վերջունապէն ետքը, բօլոր
քաղաքար բազմութիւն ապաստիռնոց ձեռքը ինկաւ,
օրոնք Կողմանիաց Ապաստիռնուն կառավարու-
թեան անուն առեն զանին, ու Հին Պազմինաց ապ-
աստին առնեն ընտիքները, իրարքանչիւր տէրու-
թեանց զէմ ապաստիռնեան ու զէնքի Կոչեցին .
Գրագաւի Կողմերէն զինաւորեալ խոմիւր մը եր-
կիրներն ու պարկեալ պատ:

տաց մեծափառ կոյսեր հետ պարանեցածք, Գրա-
դավի յետագայ պիճակին վրայ մատուցելու: Առ
զարգացաւ Վերդինք ու Ա. Նելլելսուրիի պրո-
նեացք մասնաւոր պատգամաւորներս: Հետ խոր-
չաւրդ ընելու: Հրաման տուինք:

Սու խորհրդին որոշումը տարւոյ այսիմերի
Եթի Ալեքսանդ Հաստատան ած գայլիքն է, որով Գրա-
դասի Երեք պաշտպան տէրութիւնները 1815 ին
Մայիսի Ֆին մէջնաբն առ Խութիս գոյց ըստ զա-
շնիքնին ևս կը Կուն ու կը բանան, որով և առ
քաղաքը իրեն առհմանափր, ինչպէս որ 1809 Հոկ-
տեմբերի 11 ին բազարութիւնն յառաջ մէր առ
հասում Հանգուցեալ Հայրը ու Կախորդը կը տի-
րեր, մէր արքունական գտ առանին կը գանցաւ:

Ղա պահանջաւա մե՞ք ալ առ հոգաբարտիկուս
վերը լիշով զարգաւա քաղցրը ու իր սահմանը
կ'առնենք, ու տուի և տրը ի մասնցինուորս մեր
թագաւորութեան հետ կը պայպինք ի իրբեւ. ի մի
մարդին յօդելով, ու մեր կայսերական տէրութեան
իրբեւ անրան անելի մասն ը լուսը կը ծանուցանենք:

Դայմեանց Առից մեծապատի ուսն՝ մեր սե-
նեկապետը ու շահնշախի քաղաքական հարիբարտիկաց
ու տէրութեան իրական խորհրդականը մեր կազմա
նէ գործակուղ կ'անուանենք, որ երթայ քաղաքը
առնու, ու զարգաւ քաղցին ու բարբ մնար շըր-
ջակայ տեղերուն բնակինենքն կը պահանջենք,
իրենց բարեւցն համար, որ առ մ.զ.ն. խորրուած
գործակալիքն, ու մեզմէ մինչու կ հիմա հանդցաւած
եւ կամ տակէ ենքը զնելու պաշտօնաւորիկերան
հասաղիւր հաւագանց ըլլան, ու տուի և տրը ընելու
կարգադրութիւններնուու զլու ի ծուեն ու կատարեն:
Մոր փախարէն մե՞ք ալ կը խոստանահք, որ մեր
սորբ հաւատոքը զահնեք ու պաշտօնանենք, ան-
կոզմակուղ իրաւունք ու արգաւորութիւն բնենք, ու
իրենց առաջնովութեան համար հարկեաւոր եղածը
կատարենք, ձևոք բունենք: Ծնուց, որպէս որ իրենք
դիմունք իսկայն առ հիմակու առ հրամաննին տակ կը
ձգեն, ու հաւատարման մէեամբ ու մեր արքուաւ-
կան ջոնը վրայ ուր դուցընելով, մեր շնորհացը
արժանի կ'ըլլան, կը խոստանահք որ մշտ հեզ ու
գթած տէր ու ուղրուն կայսր ըլլանք, ու զննանք
չզննիք որ անոնք ամեն կ'երազով յաշողութեան
ու շնորհաց հուսակից ըլլան, որնց Դրոգաւ քաղ-
ցին առանք մեն ու զրաւ որ նոքուկալութեան մը

Στις μηνιαρχές από την περιοδο της Κρήτης υπήρξε :

քառասուն ու մեցին, ա. մեր թագուարութեան
երկուատաներորդ տարին Կոյսմբերի 16 ին:

ԳՐԴԱՎԱՆԴՈՒ

(S-11)

կապույտ կոմի ինքուպէն
վերին սահմանդաշին :

Փրանկինկոս Պարտեն Ալբարդուրովեանց
արքունիկության առաջնորդությունը :

Յայշանենք Ալպրուն Երամիջդա Յադ Էնեանց
վրայական առանձագործի :

Առաջանական բարձր հրամանի
կայսերական Ազգային և Հ.
առքի բարձր մեծութեան.

Գրամելիսիուս Առաքեա Կազ Հեռնիեանց
Կոյս . և . Առք . Խորհրդական :

Պարագայութեն մինչեւ Կայեմբեկը Ան եկած լուրերը, նայն օքը կեսօրեն բառաջ Աւարդացւոց քաղաքը տանելուն հանդիսավորին առանկ պատճեն է: “Արագային առնելուն հանդիսավորինը, վերը զբուած հրավարակին մէջ զբուածին պէս կտարարուեցաւ: Կայսերական գործակուր Դայեմենուց կոմը առջի օքը ողոգացր իշխանելով, Երկրորդ օքը առաջուուց ժամը զեղ ի Գին մէջ հանդիսավոր Վարդակ քաղաքը մասս: Առ ամերի մաշրութեան խոռոչ բազմաւթեամբ Կաղիմերը, ու Խարարում, ու Վարդիկը վայզ բառած ապարանքներէն անցնելին եղաք եկաւ: Հոտուն երակացուին պալատը, ուր որ բոլոր ապահովան ուրաց Կարգը իրենց զրաներով կեցած էին: Պարագային դուսը հնաշան Հասուախին ու Վայելինի ծերակուախն Խորհրդականները ու պատուալ զններ ընդունեցան ու միշտ առքին, ուր որ Երեք պաշտառան աերութեանց կազմակերպ և ժամանուկ մի վերակայու զբուած կայսերական զրապետութ կամ Դայ. պիտի լինեն, ու Խորհրդական Հասուախինը Կային զըմանվակին կը բազաւ առաջին մէջ ժողոված էին քաղաքին ամեն եկեղեցական ու աշխարհական ու զինուորական մէծերը: Հան իրեք մէծ պարագայն առարկութեանց անուանը Խաստիինէ: Կայսերական զրապետին աելուածին հրավարակուած նաև ցուցանիւն նաև կայսեր կողմանէ իրիսած Վայելանց հօնութիւնին զարդարական ներկայացրուց, ու մինչեւ առ առանձին իրեն բառակայ ներկայացրուց, ու մինչեւ առ առանձին իրեն բառակայ առաջարարական միանեներուն շնորհակառ կամ ըլլոցին ետքը, Կայսեր կամքը նոյն ըլլոց բունքի գործակայ ներկայացրուց, ու Վայելանց կամքը Վարդակ առաջարարական միանեներուն շնորհակառ կամքը ետքը, Կայսեր կամքը նոյն ըլլոց շնորհակառ կամքը բառակայ առաջարարական միանեներուն շնորհակառ կամքը ետքը, Կայսեր կամքը նոյն ըլլոց շնորհակառ կամքը բառակայ առաջարարական միանեներուն շնորհակառ կամքը ետքը:

Այսպէս Նորդիացիք տախ Գրադաւ, որն
որ բերդին 21 մետրանովով ու քաղցին առևն
զանգակերը հաշեցրնելով հրապարակեցին ու
առով առ արտիֆիական լուրը բարը հնա տեղը
ժողվոն ամրութին ծանուցաւեցու: Խոյը ճապոնը,
ամեն արևելսատաւ պնդեած մէկ տեղ, երկու կողմէն
բարեւրանու զինուորներուն մէջէն անցնելով, ուս-
քով քաղցին Յ. Ա. Մարիոն ըսուած ժազովբառ-
պետական նեկուղեցին դացին, ուր Խոյը օմականի կա-
նոնիկոս քահանան ձայնուուր պատարագ ընելին
ետքը, չգնել Ռատուած ամերիկական երգը եր-
գոցուեցաւ, ու առ առեն հրապարակին մէջ երեք
գունդ զինուոր հրացու պարպելով ու բերդին
վլոցեն Երեք թնդանոթ նևաերկ նեկուղական
արտիֆիական ընկերացան: Վակից եսոքը կոյսե-
րական զործակարը ու Գասղիլինէ կոմնը հրա-
պարակ եւան, զինուորները բարը բարեւ բանե-
ցին գործակալին, որ եսքը Խոյաւու պալսուզ գնայ, ուր որ
նաև Գասղիլինէ կոմնը կը ընալի:

ԼՈՒԲՏԵՐԱՆ ԿԵՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

Էպուրութ լուրերը շատ սրբազնին են : Առ Բոր գուհով տէրութիւնը արդէն 26 տարբե ի մի դրեթէ միշտ խռովութեան ու ազմի մէջ էն 1820թ սպասարքեցն ու սահմանադրութիւն (Constitution) ուղիղին, որն որ Յաշչաննես ք. Թագավորին տուած : շատ չսկզբ 1823թն Տօն Օթ Կուռէ կրաւեր որդին զէմ ելու ու տախն ու խոյ ըստ իր հօր տուած սահմանադրութիւնը 1826թն մեռաւ Յաշչաննես ք. ու Տօն Շեքրա անդրութիւն որդին, որ յառաջազդի ըստափեայց Կուպր անուանուած էր, թագավորութեաննեն Հրաժարեցու իր կրաւունքը Տօննա Ութիւն զառեր յահենէլով, ու Հրաժարակէլ տուած Սահմանա դրութեան թավթ մի (Charte) որ նորէն կը հասուածէր հին ժողովը (Corlées) : Երկար տարի վեցց 1828թն, Տօն Միհունէլ իր կպայրը

բանեցին բանուը պիմն, ու իրենց նոր կտուալու-
րութիւն մէ հասաստեցին (Junta) որուն նույա-
զան եղած և Ասրդիս Խուլէ նոյն բոկ օտագւ-
ոյն արգականութենու, ու ձայն եղաւ որ Կոմի
Շնորիմ ու Պարունակա վեզա զօրքով Ախար-
նի վրայ կաւ գան: Վայրիսի լուրերով բոլոր Ե-
սպանն տակնուվրայ ըլլարջ, Թաղումին անոն-
շառես հրանոն հանեց, որ զօրքը պատուալով
ուսք ելլէ, Հհ.000 հոգի ալ նորէն ժողովով,
ու իր այրը, որ Թաղուալով անուն ալ ունի, սպա-
րապետ Կարգեց: Ա՛լուն լուսպիճները որ արգելն
թագուալոր զօրքով Ապօրտոյի վրայ գալած ըլ-
լայ, բայց պինչափ սույց չէ:

Ճառանալ տէ Տեղակ' այլեմբեր Կին հետե-
եալ լուրը կու տայ Խորդուկոսի վրայ: «ԱՄերի-
գի լուրերը Ախարնի վրայ մինչեւ Հոկտեմբերի
24 կը հաննին: Աս լուրերը գեւ անօրոշ ու
մմանթեան մէջ ևն: Տերաթիւնը նսքը զինըը
շուա վաստակ կը ցոյցնէ, ու հեալինու: Իսու-
թնին պահապան զըբքերէն հիւսիսային կալմերը
կը խառը: Վայն որ տերութեան օրադրին մէջ
կը հրատարակէ զանազան գաւառներու մէջ եղած
զօրոպեկներուն լուրերը, որով զօրոց հոդին ու
արիութիւնը կը գույնի: Տիարից բազիկը Տակո:
Հին 24ին թաշուհւայն երկու վճիռը կը ծանուցու-
նէ: Վատացմէ մէկը Դուրյին բերանը պաշարաւոն
կը հրատարակէ Ապօրտոյի ուղարակութեան հա-
մար, Երկուուրը կը հրամայէ որ ամեն հարկ մողեզ-
ները կամ աերութեան զանձնին ուրիշ պաշտոն-
ուերները, թէ որ զանձնին բառակը ապօտութ-
եական ձեռքը յանձնեն կամ ասն, խափի պատ-
ճառին: Տիարից օրագիրը Հին կը ծանուցանէ
որ տաս վեզա կոմու որն որ հիւսիսային ապօ-
ռականութեան առաջին կամ եւ:

Խակ Լինոնի վայսէն եկած լուրերը, որ Խամբառնեւ Հոկտեմբերի 2'կն ու Ապրիլուցէն ալ 2'կն զրուած են, այսպէս կը ծանւանեն. Ավարտային մէջ ու շրջակայ տեղերը շարունակ ապատամենթեան շօջքուներ կան. Վագոնամեները տէրութեան շղթենաւեներուն մէջ բանուած արհուած են. Օվանացն առենեներ Տօմ Ֆիլո-էլին կուսակիցները ապրին անդին խոսվամբին ներ հանեցին, ու տէն մարդ ահու զօդի մէջ է: Որ շրջոյ թէ ընդհանուր ապատամենթիւն մը ելլէ: Կարմէթ նու մը ճավիչերքէն քիչ մը հեռակ կեցած Ապրանին նուահանգատին հաղորդութիւնը կարեր է: Ոպրատօն ապատամենթեան դրաշը կու-գնեց, սիմբրա, լուստ, լեյն, փարոյ, Եկիրա ու որից փաքք մէքք քաղաքներ անմիջապէս ա-նոր օրինակին հետօնեցան: Հիմա ապատամե-նիւնը մինչեւ մայրաբազրին գույը հասած է, ու գեղոցիներն ալ թագուարը (Տօմ Ավելիուելը) կու զոյ կոր ըսելով առ պառարտ գունդուգնոյ կը ժողովուն: Խօմիկրա քաղքին մէջ Ապրիլ 1'ուլի քաղաքական կոստյուոր յայտարարութիւն (քօ-ձաւուածական) հրատարակեց, որուն մ.ջ Տօմնու Առ-րիա թագուահոյն կը սպառնայ, որ իր զը ին ալ գաղփարոց վեշտառուներորդ լուզովիկոս թա-գաւառին միսիկը պահոր զայ: Վա վերին կոորդ այնշաբ սոսք շերեւար օքրիշ կոչմանէ: որու-չենու ուրիշ գրուածներուն ու Խոսքերուն մէջ թագուահոյն մեռնը միշտ սարգանք ու մ.ծու-րանք կը մըսուի: ու ամենեւն զննքը վար առ-նիլու: Խորհուրդ չկայ: Վատարվան զաւարին մէջ նշան դրաբ, որն որ նեղուամնու հազարադի-ամն իշխանութեանը տակն է: կոստյուորնեան զեմ երեր է: Նյանաւս կը պատմանի Ընկայի ու որպէս զննուազներուն վայ: Խակ Տօմնու Առ-րիա թաղուհին Եւելի օկրուքներէն վայ: Խակ Տօմնու Առ-րիա առանց պալուած գոտի է: Ավելացայի մէջ ապրա-տամենթները մեծ հանդիսաւթեամբ Տօմ Ավելիուելը ապատամենթները առանց վայ Առա-ռունէն 700 հոգի յարձակեցան: Բայց ԺՄ շնոր-դունի ելլէլ, շատերը փախէլու առեննին սպա-ռաւեցան, ուսինք ալ ըստ զննուարական օրինաց հրացանի բանուեցան մռան: Տամ Անդաս զ-առավեաը իր զնդին 1500 հոգի սիմբրա խրիկց: Ավաեւերէ 23'ին Խանարեմ քաղքին կառա-

զարը երեն պաշտօնեանեքովս մէկ տեղ Աթալանտ
և կաւ, բայց երբար ժալզիւրզը զէմ զարձառ չըն-
դաշնեցաւ նէ, ստիպեցաւ ևս քաշութիւն։ Ո՞վնէզ
Նահանջիմն մէջ թագուհւոյն իշխանութիւնը պա-
տեն ճանչնար, արդէն երկար անկոփի իշխանու-
թիւն եւլան է, մէկը Ապրուսդի մէջ, ու ուստից
հասարակագութիւն կ'ուզէ, ու մէկու զուսդի-
պէսամբերի մէջ, որ բարութիւն Տօն Սիկուելին
կողմէն է։

Հայոց ի խալկունիք վերջին լուրերը առկան է մասնաւութեան մեջ 30/ն կը ծանուցանեն Ան թագավորական պատճեան գործ երկու անգամ՝ ապօպամբրներան հետ զարդարեած ու յաղթած է, որով կ'երեւայ որ շուազ վախճան պիտօն ու տրափ առ ապօպամբրութեան, Ան որ առ առ լուրերը առոց էն:

ПЪЮ РЕБЕЛЪ ВЪ КРЪСТОВЪ

Եցուած աշխարհի Յա Արքէ կէս օրու լնէ
Նորքը արտարին իրաց պաշտոնատն մշ գարձեալ
Երկոյն խորհուրդ մը եզաւ : Պաշտոնապարագ
ասանկ շուտ շուտ եածէ հոմեւ խօսիւրդ բնէ-
ըն կերպաց որ ներքին ու արտաքին մէծա-
մէծ գործքեր խորհրդատունը բոլորովին զա-
զեցուցած են :

Ենդ զիական նաւապարմիցին գերզը ծովա-
պետութ հայոց Երթալքուն կը ոյ Թայիս բարձիքը
ամսոյ Յին ասանեկ կը խօսի . “Ոիր Գերզը ծո-

վաղեակն վերըն անգում իրկուած լարերը ա-
սուք են, որ նաքը Հոկանքիք Յին իր նուա-
տարժդզութ գեղ ի Խոսրու Տարայ ելեր է
պրտես զի Վրբութացըց կարածներուն ու հայ-
տակներուն պաշտպանութիւն ընէ, ու նաև Հար-
կաւոր բլբց նէ Ապօնհացը ու թագաւորական
ընտանիքին ապաստան քը բլբց : Տորդո կացցո-
ւեցին Կոհներուն մէջ խոռնաւելու ամեննենին
Հրաման չունի, Հազոր մինուկ պիտի նոցի որ Վրի-
տանացը Կողմէն ունիմաս պահէ ան ամէն վասնդ-
ներէն, որնէք ապատուիրութեան առենք կը բայ-
ցուածիլ : Ա իրաւ Հաշորապետը երեկ գորս-
ճամբ քաղբեն Արկանց ըսուած շոշ ենաւը մաս-
ու շիփչիսակ Աղօրսոց պիտ'որ Համնի, որն որ-
ուարտութեանքուն բայց է, ու անկից ալ Վիս-
բան պիտի երթեայ :

Ալոպ լսագիրը կանձաքի որպիսաւ թէեանը լիրաց
խօսելով կըսէ որ Հնդկաստանի արահամարթիւնը
հողաց ու լահոր եղած խոռօս թիւնները խա-
փանելու համեմ, ուր անսոնն ու ապերտան
զինուորներ տիկար տէրութիւնը կործանիլու շափ-
կը տառապեցնեն, Հնդկաստանի գերակացու-
թեան զիմաւորին որիշ պաշտօն միջը չիոց
բայց եթէ պէտմարն ու Կիմանացուոց իշխանու-
թեանը հետ միացնել:

ժողովրդական շահագույն համար որ չըստ ուշից
ժողովրդական թշուառութիւնը ոյնչպի է, որ ե-
թե շուա մը զօրծք ու բառական տալու առ հոգա-
լու շահապարակի, Խուալութիւն ու չարիք պիտի
ծագի: Հասարակաց գործքերու հօգակարձունե-
րան ալ կը մեզարքեին, թէ գծուարութիւններ
կը հանեն, դանդաղ ու անհազ են, ու թէ իրենց
պաշտօնին յարնար չեն երի: ար: Ճողովքին շատ
ասհանները, օրուղ մէկն կը խափանել որ շատ
քքի չելիք: աերութեան կողմաններն ընդունելի եղան
ու որոշեցւ ալ որ աերութենէ զորքակայ, մը
Տօնպին երթայ, որ ըլլալու կարգաւորութիւնն
ներու վրայ նրանգայի կուսակալին հետ Խոսի:
Ովանելու աերութեան ու կօւսակողին կործիքը
գովելն ետեւ, իր կարծիքն ալ բառ թէ ու-
սուր միտոկ բառական չեն, պէսք և նախ հոգալ
որ ժողովրդը աժան հայ ու ուրիշ ապրաւատ գոնեն
ու ասոր համար, կըսեր, հարկ է որ աերու-
թիւնը անջ տեղ մէանեն համբարձուցներ զնէ:
օրովոյն ժողովրդը իրեն հարկուար եղանին շափ-
ցուն, եղիպատցորեն ու որիշ արմուիք ցած-
զնալ կնեւ: ասով միոյն կ'ըսէր, մասնաւ որ ան-

Հինգներու շահամբուլթիւնը կը խափանաւի, ու
բնիք ցործն ու տար նման պաշտպներ համբարտա-
նոցնին ժողվերով տարբուսար նու ազութեան պատ-
ճառ կը ըստն, ու եւըն ալ չափեն աւելի զննէ
կը ծանրացրեն, ոս քիչ տնիքուալթիւն ու խեղջ-
ճութիւն է Խոզը լոցեան, Ահա ոս է ըստ ո-
րաք ժաղովորդը ութիւն, ու երկիրն ալ աղակա-
նութենէ կ'ապահի:

Թայզը պատփիրը Աւագների 26 ին Տրա-
պեղունեն առ լուրջ տաեր և որ Մաշհայրութը (Վա-
լեռ) Կասպից ծովին քամիրը պատըւած Անոհաբ-
երկիրներւն Թամալարաստ անցերէ, ու Եկեղեցան
ու Ապէնն կաշան Կոզմիրը սասարկ զայրացերէ Ե-
կա առարտիստիկ պեսոր Պարսից սահմանակից առ-
շերը հղու վիճուոր Կադոցներուն մէջն առ առ-
բածեր է : Վարեն երկու ամեն ի վեր Պարսից կի-
շան գաւագին Ըշշմ քաղըին մէջ մատզայցչուք ա-
զէկ ջարդ ըսերը է, ու ամեն կադմ կ'երէ կը տաշըր-
կոր եղեր . ԱՀՀրանին 80,000 բնակիցը առ հիւ-
անդաւթեամին 60,000 իշեր է : Ու իշւ տէրութեամու-
գ եսապնեսերը իրենց գեռանանիստ քաղըթերէն
եղուն ու զարտ տեղեր ընտակեցան . Տիբիստի ընտ-
կիչները առ փոխորական հրամակութեան հան-
հատիկաց բնակչունէ, քաղաքը թաղ արքին Արա-
գիս ծովին արեւմանան կողմուն մարդկին բռնա-
քըայ ընդհանրապէս զօրացած և վարցան ու-
ստամբրացուր, պահը որ հասարակուն մաղձա-
յշչըրի յառաջնինոց հասներն են :

98-247-17-12

Պարզութեան կաստվածքինը իր Տոյցը եղած
նաև առարկիցը զօրացըներու համար մէկ Առելիո՞ն
Շլքենու մը խրիեց, որին որ 450 ձիւ գրու-
թիւն տէի:

Անիթեար լրացիքը կը ծառացանեւ ողջամշ-

զիսյի մ.շ. թայն ու թառնաւոր նիւթեք ծախելու
վրաց թագաւորական կորդապրութիւն մը եղած
է, որն որ մասնաւորաբար 72 ակունք պիտաւոր
թուներան վաճառահանութեանը մէջ շախուս-
րութիւններ կը զնէ, ու ամէն կարերի զիսյուած-
ներուն համոր ալ զգուշութեան կանոններ կը
ահմանէ, զիմէ ընօպէնքառն սատորի պատիքներ
օրոցելով : Աւսափ որոնք որ թունաւոր նիւթե-
րով տառապուր կ'ընեն, առիթ եւցը երդաքան-
չնը տեղեւոց սատիկանին պիտի իմացըննէ, որ-
պէս զի առ բանիս առէկ հաց տորոտի : Եղան-
պէս քիմպարագներն ալ ու գործառերները որոներ
որ թունաւոր նիւթեք կը գործածեն, ասի իրենց
սատիկանին պիտ' որ իմացըննէ : Տ.ժկամթեան հա-
մաց ալ հարկաւոր եղած տանի, զեզագոզները
մինակ բժշկի, պլարումի ու հրաման ունեցա-
կենցանագութի մը որոտաւերով առ նիւթե պի-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԵՇԱԲՈՒՅՔԻ

ՀԹԹՈՒՅԻՆ պատղիքը կը պատճէ որ Հօկտեմբ
րի 24ին Հովհաննայի թագուհին, ու իր որդին
Եղիքսանդր վահանակ թշնամը, մեծ հանգիստ
ու Հորինացւոց գլուզանին հետ մ. կունդ, արքա-
զան քահանայապետին հրամական ողջըն տա-
յու համար Կոմիտեն պատառը դաշին։ Արքա-
զան հայրը ամեն ունառկ պատճոց նշանակութիւն
առ բարձրապատին Տամբորովները Ընդունեցաւ,
ու երեք քառարդի չոփ իրենց հետ խռովելին ետ-
քը, թագուհեղին մերձաւոր պալատականներին ոչ
առ շներ լրերի տուաւ։ Այս բարձրապատին Տամ-
բորովները Հոռոմ եղած առևնելին քողքին առեւ-
տեսներու ու Ժիշառակաց որժանի բաներուն պա-
ցլութեան եղան, և Հառնայու Պատինեաց վե-
րակացան Վիսկանդի անուանք տալիքան ոչ իրեւ-
նելին իրենց հետ կը պարագեր։ Ամեն բանեւը
մեկիկ մեկիկ առանելին վերը՝ Հոկտեմբեր 26ին
առարկանց Խամբը ութիւն իւսիւն թագուհին ու ի-
րեն վահանակ որդին Հորինացւոց գլուզանին

Հետո մէկտեղ դէպի ի Զիվլիթավէքքհան ճամբայ ելան:

Ιαρκού ανθρωπούς αγ ορ Περιφέρειας · Και ξε-
ναγγωστευθήν Σπλανταρίας βασικόν. Σίδης προγέλυτος διάριτο
χρόνο, φυράντος απειλητικούς, · Και ξενιστευστευθήν
πληροφοριακούς διάριτος, αρ μένη έργων του συντηρη-
στή θεωρείται ότι η Αθηναϊκή στην Ελλάς ήταν η πρώτη
απογεύματά της, με την Αθηναϊκή στην Ελλάς ήταν η πρώτη

Բաց ասկից Արքայան վահանապետը
մէկ տասնձին թնդունելութիւն մը բառ պարզն
ոյոքքինկամ՝ անզգաց պէտ, որն որ իր գէպ ի
արևելք բրած ճամփարգութիւններուն ու դրա-
ուրական գործքերուց շատ անուանի է, եւ միան-
գամցն Խնդրուի մէջ Վեզգիացւոց ու օստարա-
կաններու համար եղած գործոցին անուան է:
Դրէս պատիւ եղաւ նաև պարզ թրէորդն ըս-
տած Վեզգիացւոց թագուհին հապատական զօր-
ժակարտն, ու Ամսիրուն Կարի առաջին, որոնք
որ Վեզգիացի քաղաքացի դրամն են:

Հետո ՁՇ Հօկանեմ : Ֆրերաբոյի գնահատ-
նելը շարունակ ան ու գոյի մէջ են պազու գե-
տին հետ դիետ բարձրանալու համար :

Նշելիք է ճամփոռն ընթացի են ու որ կողմը
Երթագուն վորս կոտաքի այ օրոշում մի եղած
է և ի վերայ այս ամենոցին Արքեթավէքտայի
բնակիչները կը վախճան թէ կարելի է որ շնոր-
դիտմի նաւահանգիրաբ կարգաւորակի :

УРБОВСКИЙ ГЕОРГИЙ ПАВЛОВИЧ

Վեհակիցք 21 Հայու Ա Քամանեալ Նահանգ-
ներուն զանազան պիտակներուն մէջ շատ ձև-
նողքութիւններ եղան . շատեզն այ կառա թեան
ո խո զբն : Վ. Ան զանաներու մէջ մեծամեծու-
թեղեցիկ տաճարներ վնացին : Ես Նահանգներուն
մէջ ուղարքու կրօնը շատ յատաջ կերպու,
թեպէտե ազատութեան կողմանկիցները որ տա-
պառութիւնը իրենց միայն ողնակն է ուղեն առ-
նալ, շատ Նահանգնեան առա թեամբ կը զանան որ-
գելիու :

WEDNESDAY, APRIL 25, 1917

Անհետաց կոչորը հրաման հանած է, որ
Երբացաց առջու վաճառականութիւն ընելու
համար բայցած հինգ հաւաքածքաները վաճառ-
սականները ժողովեալ (խորշ) ու փառականը-
թեան (cambiale) համար հօգաբարձուներ նաևն :

Հնդկաստանէ հերթ վերջի միջնարերոց
առ տեղիկու մինչև կ'ընդանիք, որ ջաւան կզգին
որն որ մինչեւ հինգ իրր զրաւական խորմէ մը
ըրբամոցի պահապան զօրաց ձեռքն եր, Օգոս-
տոսի 22-ն նորէն Անհետաց ակադեմիան յահա-

последовательности $\{x_n\}$ и $\{y_n\}$ в \mathbb{R}^n с общим пределом x .

Կարենամ Անհայցոց լատած թազիքը կը
ծանուցեմ որ Հռի Դարձանացոց նաև երբ ոչ
մէկ հրամանաւոր (officer) անզգաւուժեաւը
բարիք բնել, ու դեռ սխալնեմ կը բազգութեան
պատճառ եղած է: Պատմումին որ աս է, որ հօն
տեղոցի Վուլիներուն մէկը սինեացի առաջակիցնե-
րուն խամբը մը կը կողապատի, բայց շատ առզ
բարեկամներուն պէտքեամբ զօրուայ գունդ մը
կը ժողովէ, ու ուսպանեներուն վրայ կը յարձա-
կի: անոնք գէմ զնելու կը օտիսին, ու եթէու
կողմանէ զրելէ 200 հոգի կը սիսին բրարու
գէմ կոտիլ: Հան մօսերը գտնուած Անոյա-
բաւած բրիունացի նաև մը աս կուանի հեռու-
ն հանդիսաւու բարով, զօրամարին առջ գո-
խանագոր (lieutenant) կարծելով որ ծովաւ աւա-
զաներ զի զի մը վրայ նիսկեր զարնել կ'ուզին,

մէկէն 80 ապաստիքն գեղ ի ծովագլուքը կը խա-
րէ, որոնց մասնաւոյ աւելացոյ կատալնէրէն
շատերը կը ցըսէն, հազի 40 հոգի կը մատ,
ու կը սկրին տնելու մէջ փախչէլ : Հափառացից
զանանք կը պաշտպան, 4 հոգի կը մուցընէն, 20
հոգին շափ կը վիրաւորեն, ու մաքանձնէրը կը
բռնէն : Խոյց Ետքը աղէկ մը քններոց կ'իմա-
ցաւ, որ փօխանդպէն իրին զինուորները աւա-
զակներու գէմ՝ զինած անմեղ զէպայներու վոյա-
դիմեր են . իսկ աւազանները ան շփթութեան
մէջ պրծեր ապրեր են : Հայոսնի բան է որ առ
զայնքը, թէկդէս սիստեմնք է, բոյց Արևէա-
ցոյց ժաղավարը սաստիկ նշացաւյան է :

ՀԱՅՈՒԹՎԱՆ ՏԵՇԻՔ
ԵՂԱՋՈՒՄ

Գաղղիս փորձ մը լրին զրասոյդ զանգակին
տեղ առաջդական իւէծ (gommé élastique) դոր-
տին առ առաջդական իւէծ (gommé élastique) դոր-
տին առ առաջդական իւէծ շնուռած ու չորս կողմանէ աղեկէ-
զայտած ցցեաս մը հայտն ծափ տակ ինչպատճ. Խոկ-
դրսի կողմանէ զիթին մքայէն խոպավակով մը հար-
կառոր եւլաւ օդը անօր մասակարարեցին. կը հա-
ստուն որ ջրին տակ երկոյն ատեն մասեց և և ու-
ղած վիճակն է չըստոյդ վանդակի պէս, որ մի-
շնուռ կը զարձածաւ. կը :

ՀՐԱՄԱՆ

ДІАЛОГИ

Digitized by srujanika@gmail.com

Պլեքից անզում, կըսէ, երբոր Ծերպյանայէն
ելիկի բոլոր սահմանը պարտեցայ, Հայոցներ
դետին աչ գին՝ Վեհրաստիշբուրզուն մինչեւ այդ,
գեամին Երասոսին հետ միացող աւելք, ԿՈ Առաջաց
մէն աւդ ապահոված Բաղրատունեաց թագուա-
րութիւնն ըալլըներաւ աւերակները տեսնելով,
սիրաց մասոյ, ու ճառապատճեամբ բոլոր աշքե ան-
ցոցի. ճնշաւանդ Նշի քաղցին տերակները:
որոց անզիկաթիւնը, զիտիմ որ քիչ լուսու որու-
թիւն չամար Հայոց գրացիուունեան ու պատմու-
թիւնն, ճնշաւանդ հիմայ, որ առ ազգին ուսուելի
ու պատմութիւնը զիտեալու մասնաւոր փոյթ ով
ծաղկեցա: Խաչը միանկ տեսնել բաւական չուպե-
րու, քանի մը որ եւցոյ որ ազէկ մը տեղեկանուու:
Ըստի անէկ յօրդորուեցայ, որ առ կեղեցիկ շեր-
քիրուն մասգորդները ճարտարապեսուն թեան ուն-
րու, միշտուկարաններ ըլլըով, զեղեցիկ ար-
շեսաներու պատմութիւնն առա նիւթ կը մասու-
ցանեն. ինչպէս նաև բուժ ազգին քառարտկուու
պատմութիւնն աղ քիչ ողատ ըստնին անմին ար-
ձանողիրներաւ համար, օրնոցընի պատիրու ու յի-
նու տններու երեսը չուն աւդ նկարուած կ'երեւան,
ու անտարակցու պայծառութիւնն իրնեան առզ առզ
ին պատմութիւնն անմնկ եալիքած ատենին, որ
քիչ ճամանակուան մէջ ազգն ու տերութիւնը
պյունափ կրօրդ ու մեծութիւն առացել է, որ իր
փառաւորութիւնը աստիճ յայտի նշաններ աղ
մոռ տարու բաւական եղեր է:

Հայոց առ Նշանները թէպէս մինակ ճարտա-
րապէտավմեան միջամակներ են, պատմա թէմա-
լ աղքիք կրնան բայիլ: Խնչու որ մն Ճարտա-
րապէտակն արքեսաբն կարդեին ու փոփոխու-
թեանները, որոնց պահնչելի գոյնազդութիւնը ու-
ստահնեն: առօրինան իրարու յարգութիւնը

մարդ շատ աեղ մի և նոյն շնուռածքի վրայ ալ
յասակ կընայ աեւնել, երբեմ արաբացի, երբեմ
յոյն ու երգեմն վրայի էշխաններու տէրութիւնը
յայտնի կը դուշակեն. որոնք իրարու ձեռք յափ-
տակել կը ջանային ասանկ մայրաբազաք մը, որն
որ ան տանեան ուն Հոյոց քաղքըներուն մէջ ատաղի
պէս ծաղած, բարբարոս թէ ևս թանձը գիշերուն
մէջ բանաօրիներու աշքը իրեն կը ձգէք: անգ
հանուր ալ պյտիկիօն ատեն՝ երբ արեւելք ու արե-
մուտք իրարու սովոր եղած իրար ափ առնալ կը
ջանային, երկայն ատեն իր բարձրաթեանը առ-
տիճաւին մէջ չկրնալով մաս այնչափ ստատիկ ըրո-
ւութեանէ խօսարհեցաւ:

Վասեներակներուն մէջ տանենէն աւելի հետաքրքրագործ թէ են արժանի երեւցու բար մէջ Եղիդշի մը, որն որ ազուր խաչաձևէն Համար՝ Համերձակեցայ Ա. Խաչ անուանէլ: Վասենուածը մնասկան նկարով զարգարուած պատրացի բառներ հետ եղից փառաւոր զմբեկածեւ, Տիկ ըմբական ձեւով վեղեցիկ գուիթն մը ունի, դաւթէն ներս բռն շնչէն է, յաղթ ու զարմանարի, բայց բարը շնչուածին մէծութեանը համեմատ ու անիսի, ձեւունը արտրացի զարգերով, իսկ Եկեղեցւոյն երկու կողմէ զամայի բարակ մի նալպատ մէծ գուար ընտիր յոյն քանդակելու զարգարուած է:

Խնդիքն որ Վահ քաջքին շինուածներուն շատ աշերտն վրայ իրարկու յաջորդութ պայմանի իշխան ներ իրենց աշերութեանը նշանը մեղուուցու են, առանձի առ մեծ միջըմի մը անձնե ու անյարժնոր ուշագույնը յայտնի էր ցու ցընէ, որ վերջի առենուան այլազդի աշերութեանը մը տասն կանցնուած է, բայց որ բաւն չենքը որուն վրայ աշտարակն ա. Տիգիկ թը շինուած են, գիտնամիոր կրկին կոմմանաձեւ, ըլլալով, կ'երեւ այ օր չենքին առջի հիմնադիրը արթշ վախճան մը ունեցաւ ըլլայ: Ծ կ'երին դիմուոր պատին երեսը, զրքի մը հակառակ ձևով նկարուած արդարացի գրերու տակ, շատ հայերէն արձանա զիրներ կան, որոնք գուցե չենքին համառօս պատմաթիւնը կը պատմէն:

Աւելի շահ ու զարգարան է արդյունաշ-
քի մը գուաց, որն որ փառաւորութեանն ու մե-
ծութեանը համար թափաւորակոն շինուած անուա-
նել պատշաճ կը համարիմ, բայց մանր նկարնեւ
ժամանակին կարեն թիւնը լներեր:

Խակ գետէն վեր քաղըին հիւսիսպէն տրեւ-
ելիսան զին եղած փոքր եկեղեցն ստուգիւ ճար-
աբրութեան գործքիրու զլու և կնայ ըսուելու ո-
րուն ներօթ կողմանէ վերէն խար պատկրան վայ-
ունեցած, տրիշ հին շայոց եկեղեցիներու մէջ

տեսառած նկարներու առնեան պահանջ բառած ըստած
նկարները, թէ արա եսաին վարպետութեանը, ու
թէ գուներու խամառուածքին ու նկարին աշխատ-
թեանը կուզնեցէ, գորբենուան և կեղեցեաց նկարնե-
րուն չես զարմանալի նմանութեան մը կը ցացցնեն :

Խայց տունեն աւելի պքանչելի է փառուոր
մայր եկեղեցւոյն ներսի զին, որն որ գուցե Ե.
Դադիկ թափուրին Պահեն կոնդնած հայրապե-
տական եկեղեցն է : Աս Հպատակ ճարտարագործ
շինքը ահեղ ու զարմանալի է շէ թէ մինակ մեծու-
թեամբը, հապա նաև ձեւով, որ իրը թէ արա-
ռո զին մը ի հսկե զնուած կ'երեւայ : Ուրիշ

փառք եկեղեցի մալ յատակութեածքն ու ամփա-
փութեամբը առ աշխարհ շնչըթն նման զարմանապի-
է, որի որ ևս Ա. Վասուանածնոյ եկեղեցի կը կո-
չեմ, ինչու որ պատին վայ պատահանի նման զա-
գաւոր միջոցի մը մէջ երկու ուսք բարձր իրապո-
րով, քիչ մը անհարթ ։ բայց սիրան ու վայ-
ուուչ խոր քանդակու ած արձաններ կ'երեւայ որ Վա-
տառածնուայ աւետումը կ'ավեն ձեւ ացնել։
(Վատառածնուայ ու աւետումը)

ԹՐԱՆՏԻ ԵՒՍՏԻՎՈՒՄ ԼՈՅՏԻ ԸՆԴ-ԵՎՐՈՊԱԿԱՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՅՈՒԹ

Աղասիակարերի ՅԵ Են պետք ունի ՅԵ Խնչող Ծովենա, մը Թթիկունի գեղի ի Աղասիակարերիս պիտոյ երթաց, որ հան Կալիխաթայէն ամեն Ծովենան Տես պիտոյ պիտոյ; որով շետի ի Թթիկաստան զարդ Տամարընէը, ուզուի շետի ի Հնիքաստան պիտոյ Տամարընէը:

Հանունքառակեն հեղիներն ալ ուզը վէ սպարտակաց Ծառական մէջ շատարանի բարձրագույն զգացման: